Ἡ δήλωση τοῦ Σεφέρη κατὰ τῆς δικτατορίας

Ὁ Γιῶργος Σεφέρης στὰ πρῶτα χρόνια τῆς δικτατορίας εἶχε ἐπιλέξει τὴ σιωπὴ καὶ τὴν ἄρνηση νὰ δημοσιεύσει δουλειά του στὴν Ἑλλάδα. Στὶς 28 Μαρτίου τοῦ 1969, δυὸ χρόνια πρὶν τὸ θάνατό του, ἀποφασίζει νὰ μιλήσει γιὰ πρώτη φορὰ δημόσια καὶ νὰ καταγγείλει τὴ Δικτατορία. Ἡ δήλωσή του στὸ BBC ἔκανε τεράστια αἴσθηση στὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ ἔδωσε δύναμη καὶ ἐλπίδα στὸ ἀντιδικτατορικὸ κίνημα.

«Πάει καιρὸς ποὺ πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ κρατηθῶ ἔξω ἀπὸ τὰ πολιτικὰ τοῦ τόπου. Προσπάθησα ἄλλοτε νὰ τὸ ἐξηγήσω. Αὐτὸ δὲ σημαίνει διόλου πὼς μοῦ εἶναι ἀδιάφορη ἡ πολιτικὴ ζωή μας. Ἔτσι, ἀπὸ τὰ χρόνια ἐκεῖνα, ὡς τώρα τελευταῖα, ἔπαψα κατὰ κανόνα νὰ ἀγγίζω τέτοια θέματα· ἐξάλλου τὰ ὅσα δημοσίεψα ὡς τὶς ἀρχὲς τοῦ 1967 καὶ ἡ κατοπινὴ στάση μου - δὲν ἔχω δημοσιέψει τίποτα στὴν Ἑλλάδα ἀπὸ τότε ποὺ φιμώθηκε ἡ ἐλευθερία - ἔδειχναν, μοῦ φαίνεται, ἀρκετὰ καθαρὰ τὴ σκέψη μου.

Μολαταῦτα, μῆνες τώρα, αἰσθάνομαι μέσα μου καὶ γύρω μου, ὁλοένα πιὸ ἐπιτακτικά, τὸ χρέος νὰ πῶ ἕνα λόγο γιὰ τὴ σημερινὴ κατάστασή μας. Μὲ ὅλη τὴ δυνατὴ συντομία, νὰ τί θὰ ἔλεγα:

Κλείνουν δυὸ χρόνια ποὺ μᾶς ἔχει ἐπιβληθεῖ ἕνα καθεστὼς ὁλωσδιόλου ἀντίθετο μὲ τὰ ἰδεώδη γιὰ τὰ ὁποῖα πολέμησε ὁ κόσμος μας καὶ τόσο περίλαμπρα ὁ λαός μας στὸν τελευταῖο παγκόσμιο πόλεμο. Εἶναι μία κατάσταση ὑποχρεωτικῆς νάρκης, ὅπου ὅσες πνευματικὲς ἀξίες κατορθώσαμε νὰ κρατήσουμε ζωντανές, μὲ πόνους καὶ μὲ κόπους, πᾶνε κι αὐτὲς νὰ καταποντιστοῦν μέσα στὰ ἐλώδη στεκούμενα νερά. Δὲ θὰ μοῦ ἦταν δύσκολο νὰ καταλάβω πῶς τέτοιες ζημιὲς δὲ λογαριάζουν πάρα πολὺ γιὰ ὁρισμένους ἀνθρώπους.

Δυστυχῶς δὲν πρόκειται μόνον γι᾽ αὐτὸ τὸν κίνδυνο. Ὅλοι πιὰ τὸ διδάχτηκαν καὶ τὸ ξέρουν πὼς στὶς δικτατορικὲς καταστάσεις ἡ ἀρχὴ μπορεῖ νὰ μοιάζει εὔκολη, ὅμως ἡ τραγωδία περιμένει ἀναπότρεπτη στὸ τέλος. Τὸ δράμα αὐτοῦ τοῦ τέλους μᾶς βασανίζει, συνειδητὰ ἢ ἀσυνείδητα, ὅπως στοὺς παμπάλαιους χοροὺς τοῦ Αἰσχύλου. Ὅσο μένει ἡ ἀνωμαλία, τόσο προχωρεῖ τὸ κακό.

Εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος χωρὶς κανένα ἀπολύτως πολιτικὸ δεσμὸ καί, μπορῶ νὰ τὸ πῶ, μιλῶ χωρὶς φόβο καὶ χωρὶς πάθος. Βλέπω μπροστά μου τὸν γκρεμὸ ὅπου μᾶς ὁδηγεῖ ἡ καταπίεση ποὺ κάλυψε τὸν τόπο. Αὐτὴ ἡ ἀνωμαλία πρέπει νὰ σταματήσει. Εἶναι ἐθνικὴ ἐπιταγή.

Τώρα ξαναγυρίζω στὴ σιωπή μου. Παρακαλῶ τὸ Θεὸ νὰ μὴ μὲ φέρει ἄλλη φορὰ σὲ παρόμοια ἀνάγκη νὰ ξαναμιλήσω».